

Jus Canonicum In V. Libros Decretalium Distributum

novâ Methodo explicatum, Omnibus Capitulis Titulorum (qui in Antiquis, & novis Libris Decretalium continentur) promiscuè & confusè positis, in ordinem doctrinæ digestis. Adjunctis Aliis Quæstionibus Connexis, Quæ Ad Plenam Cujusque Tituli, Aut Materiæ Cognitionem, Et Expositionem Pertinent. ...

Respondens Libro tertio Decretalium, In Quo De Obligationibus, Beneficiis, Aliisque Juribus Clericorum saecularium, & Regularium agitur ...

Pirhing, Ehrenreich

Dilingae, 1676

Titulus XLVI. De Observatione Jejuniorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98275](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98275)

TITVLVS XLVI.

DE OBSERVATIONE JEJUNIORUM.

I.

Continet hic Titulus tria Capitula. In c. *Ex parte*; 1. statuitur: si Festum Nativitatis Domini, vel Assumptionis B. V. vel allicujus Apostolorum incidit in Feriam II. tunc in Sabbato præcedente jejunari debet. Idemque est de alijs Festis, prout habetur in c. 2. h. t. Quoniam in Dominica propter reverentiam diei, jejuni-um celebrari non solet, c. *Quæstio*; 14. §. *Festum vero, junct. Gl. V. Dominica de V. S.* Item in Vigilia S. Matthiæ jejunandum est, ut habetur in hoc c. Ratio dubitandi fuit; quia is ab initio non fuit de numero XII. Apostolorum: sed post mortem Christi, in locum Judæ successit, *Act. 1.* Ratio verò decidendi est, quia id, quod succedit in locum alterius, eodem jure censeretur, & subrogatum sapere debet naturam ejus, in cujus locum subrogatur. c. *Ecclesia*; 3. *junct. Gl. V. Successerit*, & *Gl. marg. lit. C. Ut lite pendente* & c. *Abb. hic not. ult.*

II. Præterea in c. *Consilium*; 2. h. t. statuitur, in Vigilijs omnium Apostolorum jejunandum esse ex præcepto, præter Vigilijs SS. Apostolorum Philippi, & Jacobi, & S. Joannis Evangelistæ; quia ipsorum Festivitas celebratur intra solennitatem Paschalem (inter quam nullum est jejunium ex necessitate obligans, præter Vigiliam Pentecostes, *Gl. hic V. Paschalem*;) & Natalis Domini. Item jejunium Adventus Domini olim Romæ servabatur. Ex quo colligit *Hofstiens. hic V. Apud nos*; & *Abb. not. 3.* quod in Adventu non sit necessarium jejunandum ex præcepto: sed consuetudo cujusque loci spectanda sit. Idem dicendum de Ferijs Rogationum, *Abb. in rubr. h. t. n. 6.* Festum verò S. Bartholomæi celebrari debet secundum consuetudinem loci, prout hic dicitur, videlicet, vel XXIV. quo excoriatus fuit: vel XXV. Augusti, in quo obiit, *Abb. hic n. 1.*

Porro in eodem c. §. *Cum autem*; dicitur, qui propter necessitatem famis publicæ carnes comedunt in Quadragesima, non peccant, nec puniendi sunt, etiam pro illis orandum sit, ne id ijs imputetur à DEO; quia bonarum mentium est, ibi timere culpam, ubi nulla reperitur. Circa comestionem carniū verò in die Sabbati, consuetudo Regionis cujusque observanda est, dummodo inde non imminuat periculum debilibus, & infirmis, §. *Item de illis hic.*

Ex quo inferitur, quod de jure communi esus carniū in die Sabbati, non sit prohibitus, & colligitur etiam ex c. *Jejunia*; 16. *dis. 3. de Consecr.* ubi dicitur, *Jejunia quartā, & sextā Feriā, non sunt solvenda*: ex honestate tamen, & consilio etiam die Sabbati est abstinendum à carnibus, c. *De esu*; 11. *junct. Gl. V. Debuert*; & c. *Sabbato*; 13. *dis. 3. de Conf.* *Abb. hic nu. 3.* Imò etiam ex præcepto, ubi talis viget consuetudo, c. *Quia dies*; 31. & ibi *Gl. V. Admonemus*; *dis. 5. de Consecr.*

Denique in cit. c. 2. §. *Præterea*; h. t. dicitur, quod quando in Quadragesima, vel alijs jejunijs,

infirmi petunt, sibi esum carniū indulgeri, is debet illis concedi, cum urgens necessitas exigit, ut majus periculum in eis evitetur; quia necessitas legi non subjacet. Ex quo colligitur, quod dispensatio quandoque sit debita, ita, ut denegari non possit illam postulantis, *Abb. hic.*

Illud hic notandum, quod consuetudo particularis cujusque loci, vel Regionis in jejunijs est servanda, ita tamen, ut non extendatur de loco ad locum, c. *Illam autem*; 11. *dis. 12.* Idèoque etiam peculiaris consuetudo Romanæ Ecclesiæ non est necessarium observanda in alijs Regionibus, *Abb. hic n. 1.*

III. Postremò in c. *Explicari*; 3. & *ult. h. t.* declarat Honorius III, quod omnes, si Festum Nativitatis Domini in Feriam VI. incidit, carnibus vesci possint, propter Festi excellentiam, secundum consuetudinem Ecclesiæ generalis, exceptis illis, qui voto (simplici scilicet, de quo in dubio intelligi solet votum emissum, juxta ea, quæ notantur in c. *Meminimus*; 3. & c. *Rursus*; 6. *qui Clerici*, vel *voventes* & c.) vel regulari observatione (videlicet ex vi Professionis, sive voto solenni Obedientiæ servandi omnia, quæ sunt præcepta in Regula, juxta doctrinam S. Thom. 2. 2. q. 186. *artic. 9. in Corp.*) sunt obstricti: nec tamen illi reprehendendi sunt, qui ob devotionem, etiam illā die, voluerint abstinere ab esu carniū.

IV. Pro declaratione hujus cap. Notandum primò. Consuetudo Ecclesiæ universalis ubique servanda est, tanquam lex, c. *Perniciosus*; 13. *de celebr. Missæ.* In his rebus; 7. *dis. 11.* quia censetur, originem trahere, vel ex Traditionibus Apostolorum, vel ex Decretis Conciliorum Generalium, c. *Illam*; 11. *dis. 12. Gl. hic V. Consuetudinem*; & consequenter etiam, quoad relaxationem jejunii, seu abstinentiæ à carnibus, ubique servanda est. Quod verò attinet ad consuetudines particulares locorum, si per talem consuetudinem non abrogetur lex jejunii in totum: sed tantum modificatur, ac determinatur, quoad unicam restrictionem, horam, qualitatem ciborum, collationem vespertinam: tunc valida est, si ex honesta, & rationabili causa sit introducta. Si verò per talem consuetudinem localem jejunium ab universali Ecclesia præceptum, ut Quadragesimæ, quatuor temporum, Vigiliarum in præcipuis Festis, omnino relaxetur, talis consuetudo non est valida, ut docet *Hofstiens. in c. 2. h. t. col. 1. & ibid. Ioan. Andr. num. 8.* In alijs verò jejunijs habet locum consuetudo, nisi Episcopus, seu Prælati aliud præcipiat, jejunia enim, quæ à singulis Diocesanis indicuntur, ab omnibus subditis sunt servanda, c. *Jejunia*; 17. *dis. 5. de Consecr.* *Hofstiens. in cit. c. 2. col. 1. h. t. Fagn. ibid. n. 57.*

V. Notandum secundò. Qui generaliter vovit, nunquam vesci carnibus, non potest illis vesci, etiam in Nativitate Domini; quia ut ait, *Gl. hic V. Nec voto*; quæ sine conditione vovetur, sine conditione solvuntur, c. *unic. in fine, caus. 32. q. 8.* & cum in voto emissio nihil exceperint, genera-

liter tenentur, arg. c. Quia circa; 22. de privil. & l. Si servitus; 23. ff. de servit. præd. urb. Aliud est, si quis specialiter vovit, abstinere à carnibus, omnibus diebus Veneris totius anni: tunc enim, si neque ex causa, quâ motus fuit ad vovendum, neque ex alijs circumstantijs, & conjecturis colligi possit, an vovès intenderit, se obligare ad abstinentiam à carnibus, etiam in die Nativitatis Christi, occurrente Feriâ VI. nec nò? in hoc dubio probabilius est, quòd non teneatur abstinere: ac proinde quòd dispositio hujus cap. solum habeat locum in eo, qui generaliter vovit, nunquam comedere carnes, vel quando vovens expresse, vel tacite intendit, comprehendere etiam diem Nativitatis Christi: non autem habet locum in eo, qui tantum vovit eas non comedere diebus Veneris, Io. Andr. in cit. c. 3. num. 4. h. t. contra Abbat. hic num. 3. Sanch. lib. 4. mor. c. 11. n. 61. Ratio diversitatis est, quia prior voluit se private libertate comedendi carnes, etiam in diebus alijs permissis, unde ex vi sui voti, etiam in die Paschatis tenetur abstinere, adeoque etiam in die Nativitatis Domini: at verò, qui specialiter vovit, abstinere à carnibus in diebus Veneris, vovit abstinentiam in illis diebus, quibus aliàs est prohibitus esus carniū ab Ecclesia, ergo non censetur vovisse abstinentiam in die Nativitatis Christi; tum quia in illa die, etiam si sit dies Veneris, non est prohibitus esus carniū, non enim debet fieri extensio à diebus Veneris, in quibus aliàs prohibitus est esus carniū, ad diem Veneris, quò est permissus, cū scilicet in illum incidit Nativitas Christi: nam in voto non debet fieri extensio à casu expresso ad casum non expressum, c. Literatum; 3. de voto. Tum quia in generali promissione non continentur illa, quæ si specialiter fuissent alicui proposita, vel menti occurrissent, verisimiliter non fuissent promissa: sed excepta, idque ex benigna interpretatione. Quare in dubio credendum est, quòd si tunc, quando vovit, occurrisset memoriæ dies Natalis Christi, incidens in diem Veneris, verisimiliter illum excepisset, ut se communi Ecclesiæ usui, seu consuetudini conformaret. Accedit, quòd rarò contingat, ut quis voto se obliget, ad abstinendum à carnibus die Veneris, adeoque hoc cap. intelligi debet de priore casu, qui frequenter accidit, quando generaliter vovetur abstinentia à carnibus omni tempore; quia leges feruntur de ijs, quæ frequenter contingunt, l. Nam ad ea; 5. ff. de legib. non autem de ijs, quæ rarò l. Ex his; 4. ff. eod. Fagn. in cit. c. 3. num. 24. & 2. seqq. Nec obstat, quòd tale votum sic intellectum, videatur esse vanum, & inu-

tile, cū Jus commune nullam obligationem apponat, ergo debet intelligi de esu licito, nempe, quòd velit abstinere à carnibus, etiam in illo die Veneris, quò licitum est comedere carnes, prout argumentatur Abb. in cit. c. 3. in fine. Sed respondetur cum Cajetano cit. q. 186. n. 9. §. Dubium circa hanc litteram; non esse votum inutile, si quis se voto obliget ad id, ad quò tenetur ex præcepto DEI, vel Ecclesiæ, cū id, quòd jure naturali, vel Divino præceptum est, vel prohibitum, etiam alio jure, nempe humano possit præcipi, vel prohiberi: quare neque inutile erit, ex voto se obligare, ad abstinendum à carnibus, etiam in diebus, quibus jam aliàs præcepta est abstinentia ab illis: nam interdum abstinere quis à peccato propter votum, à quo non abstineret propter solum præceptum, ideòque Confessarij solent interdum pœnitenti, qui frequenter in peccatum aliquod relabatur, suadere, ut voveat, ad tempus ab illo peccato abstinere, ut vel sic à lapsu contineat, idque sit non sine fructu: Ergo similiter potest quis vovere abstinentiam à carnibus die Veneris, quia fortè sæpius in illo die vescebatur carnibus, ideòque voluit præcepto Ecclesiæ adijcere etiam obligationem voti, ut ob hoc novum vinculum tantò magis ab esu carniū illo die abstineret: quia funiculus triplex, vel etiam duplex difficilius rumpitur, c. 1. De Treuga, & pace, & duo vincula magis ligant, ac stringunt, quàm unum, §. Affinitatis; Instit. de nupt. Fagn. in cit. c. 3. n. 22. & 23. h. t.

VI. Aliud verò dicendum videtur de ijs, qui ex voto Professionis, seu ex Regula Ordinis tenentur jejunare omnibus Ferijs VI. hi enim sunt ex voto obligati, ad id, ad quòd de jure communi non tenentur; cū Jejunium Feriæ VI. non sit in præcepto: sed sola abstinentia à carnibus, ac proinde sunt obligati, ad jejunandum in die Natalis Domini, incidente in diem Veneris; cū quoad jejunium non sit differentia inter illum diem, & alias Ferias VI. ut quoad hoc consentit etiam Sanch. c. l. & alij apud ipsum, & Fagn. in cit. c. 3. num. 27. h. t.

Ceterum Religiosus Episcopus factus, potest licite carnibus vesci in Festo Nativitatis Christi, occurrente die Veneris, non obstante Regulâ, vel statuto Ordinis, imò nec voto speciali de abstinentia à carnibus, ut in Religione Minimorum; quia talis per assumptionem ad Episcopatum liberatur à Regularibus observantijs: imò & à votis, quæ præter tria substantialia, ex præscripto Religionis emittuntur, Barbosa. in cit. c. 3. n. 4. & dictum supra.

TITVLVS XLVII.

DE PURIFICATIONE POST PARTVM.

I.

IN cap. volens unie, h. t. quæsitum fuit ex Innocentio III. per quantum tempus mulieres post partum, ab ingressu Templi abstinere debeant, cū secundum Legem Mosaicam certi dies deputati fuerint, quibus ingredi Templum non poterant? Respondet Papa, quòd postquam

umbra Legis evanuit, & veritas Evangelij eluxit, si mulieres, post partum, Ecclesiam DEO gratias acturæ, intrare voluerint, nullum peccatum committunt, nec aditus ad Ecclesias illis est denegandus; ne pœna (scilicet doloris, quem patiuntur in partu. Hostiens. hic V. eod.) illis converti videatur in culpam. Si tamen ex veneratione, & reveren-

ten-